

Orman Fakülteleri Son Sınıf Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerini Etkileyen Faktörler

Tarık Gedik^{1*}, Kadri Cemil Akyüz¹, İlker Akyüz¹, Yasin Balaban¹

¹ KTÜ Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, 61080 Trabzon

* Tel: (0462) 3774093, Faks: (0462) 3257499, e-posta: gedikibu@ktu.edu.tr

Kısa Özet

Türkiye'nin 9 farklı üniversitesinde yer alan orman fakülteleri bünyesindeki 3 ayrı bölümde okuyan son sınıf öğrencilerinin bölüm seçimlerinde etkili olan faktörler ve demografik özelliklerinin incelenmesi bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Ayrıca öğrencilerin bölümleri hakkındaki düşünceleri ile mezuniyet sonrası iş bulma konusundaki değerlendirmelerini belirlemek araştırmanın bir diğer amacıdır. Araştırma orman fakülteleri son sınıf düzeyinde okuyan toplam 536 öğrenci üzerinde, anket uygulanarak yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar SPSS programıyla değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonunda orman fakültelerinin son sınıflarında okuyan öğrencilerin bölüm seçimlerinde ve mezun olduktan sonra iş bulabilmeleri konusundaki düşüncelerinde farklılıkların olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orman Fakültesi, demografik özellik, bölüm tercihi

The Factors Affecting the Department Choosing of the Forest Faculty Students

Abstract

The general aim of this research is to examine the factors affecting the department choosing of the last class students and their demographic characteristics in 3 different departments in the forestry faculty at 9 different universities in Turkey. Furthermore, another aim of this research is to determine the students' arguments about their department and their aspect on the finding job after graduating. The research was carried out on forest faculty last class students, totally 536 students. SPSS statistic program was used for evaluating some data. According to results, there were no differences opinion of forestry faculty students on their aspect to find job after graduating and department chosen factors.

Keywords: Forestry Faculty, demographic characteristics, department choosing

Yayın Komisyonuna Sunulduğu Tarih: 19. 02. 2007

1. Giriş

Ülkemizdeki kamu sektörünün istihdam ve üretim alanından çekilmeye çalıştığı, özel sektörün ve girişimciliğin teşvik edildiği son gelişmeler doğrultusunda, üniversite diploması alma yolunda çaba gösteren öğrencilerin nerede ve nasıl bir iş ortamına sahip olacakları önemli bir sorun oluşturmaktadır. Eğitim alanlarını bazen bilinçli, bazen de istek dışı nedenlerle seçmek zorunda kalan üniversite gençliği, kalifiye eleman olarak atılacakları iş hayatında hayal ettikleri bir ortama sahip olmak ve aldıkları eğitimin karşılığı bir hayat standardını yakalamak istemektedirler. Böylelikle işgücünün gereği gibi değerlendirilmesi ve ülke ekonomisine katkı sağlayabilmesinin önü açılabilir. Üniversiteler içerisinde yer alan fakülteler bu amaç doğrultusunda incelenmeli ve özel sektöre ve kamuya olan bağlılıklarına göre değerlendirilmelidirler.

Orman fakülteleri; gerek orman mühendisliği bölümü ile kamu sektörüne olan bağlılığı ve gerekse orman endüstri mühendisliği ve peyzaj mimarlığı bölümleri ile özel sektör ağırlıklı bir yapı göstermeleri nedeni ile iki boyutlu incelemeye olanak sağlayabilecek bir konumda bulunmaktadırlar.

Türkiye'nin 9 farklı yerinde bulunan Orman Fakülteleri (İstanbul Üniversitesi (İÜ), Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Abant İzzet Baysal Üniversitesi (AİBÜ), Gazi Üniversitesi (GÜ), Ankara Üniversitesi (AÜ), Süleyman Demirel Üniversitesi (SDÜ), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (KSÜ), Zonguldak Karaelmas Üniversitesi (ZKÜ), Kafkas Üniversitesi (KÜ)) genelinde yapılan bu çalışma ile 2004-2005 eğitim öğretim yılında faaliyette bulunan orman fakülteleri son sınıf öğrencilerinin bölüm seçimlerinde etkili olan faktörler ve mezun olduktan sonra iş bulabilme konusunda ne düşündüklerinin araştırılması amaçlanmıştır.

2. Genel Bilgiler

Bir toplumda üniversite gençliği, toplumun sosyo-kültürel yapısının en dinamik unsurudur. Üniversite gençliğini, diğer gençlik gruplarından ayıran en önemli özellik, onların geleceğin bilgili, yönetici ve karar verici adayları olmalarıdır (Yazıcı, 2003). Bir ifade ile üniversite gençliği, gelecekte alacağı görevlerle ülkenin üst yönetimini ve eğitim öğretim bakımından üst sosyal tabakasını oluşturacaktır (Bayhan, 1997).

Meslek seçimi bireyin yaşamında vermiş olduğu en önemli kararlardan biridir. Her birey yaşamının belli bir döneminde meslek tercihlerini kesinleştirerek ileride icra edeceği mesleği belirler. Eğer bir birey mesleki kararı verme çağına geldiği halde seçenekler arasında bocalıyor, sık sık kararlarını değiştiriyor ve bir türlü mesleki tercihi kesinleştiremiyorsa mesleki açıdan bir kararsızlık yaşadığı düşünülebilir (Kuzgun, 2000).

Bir meslek seçecek ya da üniversite tercihi yapacak gençler için bu seçimin hayati bir rol oynadığına kuşku yoktur. Zira insanı diğer canlılardan ayıran en önemli

özellik, göstereceği başarı ya da başarısızlıkla sadece kendi hayatını değil, ailesinin, toplumun, devletin ya da insanlığın kaderinde rol oynayabilmesidir. Hangi işi yapıyor olursa olsun, mesleğinde başarılı olanlar kendi hayatları yanında başkalarının yaşamları üzerinde de olumlu etkilerde bulunmaktadır (URL 1). Bireylerin meslek seçiminde göz önünde bulundurması gereken bazı özellikleri vardır. Birey bu özellikleri doğrultusunda meslek seçimi yapılmaktadır. Bu özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır (URL 2):

Yetenekler: Yetenekler ortaya konabildiği oranda başarı gerçekleştirilir. Bireylerin amaçladıkları yere varma güvencesine; nerede olduklarını ve güçlerinin ne olduğunu bilmeleri etki edecektir.

Bireyin mesleğe olan ilgisi: Bir mesleği yürüten kişi sevmediği bir işe, uzun yıllarını alacak olan bir mesleğe katlanmak zorunda kalmamalıdır. Birey uğraşmaktan hoşlandığı, günlük yaşantıda zaman ayırmakta tercih ettiği etkinlikler iyi belirlenmelidir.

Bireyin seçeceği mesleği tanıması: Her mesleğin kendine göre bir konu, etkinlik alanı, çalışma koşulu ve gerektirdiği özellikler vardır. Her mesleğin eğitimi, giriş koşulları, sağladığı kazanç farklıdır. Her mesleğe farklı alanlarda gereksinim duyulmaktadır. Birey her mesleğin olumlu ve olumsuz yönlerini önceden bilmeli ve kabullenmelidir.

Birey kendine uygun olan mesleği belirlemelidir: Sahip olunan özelliklerle, mesleğin gerektirdiği özellikler arasında uygunluk aranmalıdır. Kişinin kendini gerçekleştirebileceği, kendini ifade edebileceği, her yönüyle tatmin olacağı, öz varlığına uygun, mutlu bir yaşam sürebileceği mesleğe yönelmesi gerekir.

Birey 21. Yüzyılın gerçeklerini dikkate almalıdır: Her mesleğin çalışılabilecek birçok alt alanı vardır. Birey bu alt alanları belirlemelidir. Uzun bir mesleki eğitim aldıktan sonra farklı alanda çalışmak mutsuzluk nedeni olabilir.

Birey özgür iradesini kullanmalıdır: Genç birey gelecekte yürüyeceği mesleği kendisinin yerine başkası yürütmeyeceğine göre, hayatı sadece kendisi yaşayacağından meslek kararını özgür iradesiyle, yanlış etkilenmelerden uzak kalarak vermelidir. Ancak kararın doğruluğu konusunda uzman kişilere danışılabilir.

Birey kendi kişiliğini tanımalıdır: Her mesleğin kendine has gerektirdiği bazı özellikler vardır. Temel kişilik özelliklerinden bazıları şöyle sıralayabiliriz; sabırlı olmak, soğukkanlılık, titiz olmak, seyahati sevmek, idarecilikten hoşlanmak, heyecanı sevmek, çabuk reaksiyon göstermek, düzgün konuşmak, hayal gücü v.s. bunlar bireyin meslek seçiminde göz önünde bulundurması gereken kişilik özelliklerindedir (URL 3).

Bireyin sağlıklı bir meslek seçimi yapabilmesi için iki ana grup veriye ihtiyacı vardır. Birincisi bireyin kendisine ait bilgileridir. Bunlardan bazıları için (kişilik özellikleri, yetkinlikleri vb.) bireyin çeşitli testler ve uzman görüşü alması gerekebilir. Bazılarını (bireysel vizyon, kişisel hedefler vb.) ise birey kendisi oluşturmalıdır (URL 4).

Meslek seçimi için gereken ikinci bilgi grubu ise, mesleklere ilişkin bilgilerdir. Birey her bir mesleğin genel çalışma koşulları, çalışma olanakları ve getirileri, mesleğe başlangıç için ve yükselmek için gerekli yetkinlikler, kariyer olanakları ve mesleğin geleceği ile ilgili bilgi sahibi olmalıdır (URL 4).

Bireyin psikolojik özellikleri meslek seçiminde önemli rol oynar. Örneğin; zeka, meslek gelişimi hususunda birkaç türlü etki yapmaktadır. Başarı ile sıkı sıkıya ilişkisi olan zeka, bir kimsenin ne kadar öğrenim yapabileceğini tayin eden önemli bir etkidir. Ayrıca, bireyin meslek seçimine bireyin psikolojik özelliklerinin yanı sıra sosyo-ekonomik özellikleri de etki yapmaktadır. Şüphesiz, bireyler kendilerini en üst seviyede tatmin edici mesleği seçmek durumundadırlar. Bazen şartlar değişebilir, birey sosyo-ekonomik özellikleri yönünden çok istediği mesleği seçemeyebilir. Bu durumda, birey çatışma içerisine düşerek sevmediği bir işi yapma mecburiyetinde kalacağı için başarısız olur (URL 5).

Toplum, yetkinlik açısından üniversite eğitiminin öneminin daha da arttığını düşünmektedir. Yüksek öğrenim gören öğrencilerden, mesleki bilgilerinin yanında liderlik yeteneklerini, kişilerarası ilişkilerini ve iletişim becerilerini de geliştirmeleri beklenmektedir (URL 6).

Yüksek Öğrenin Kurumlarımız içerisinde yer alan Orman Mühendisliği (OM), Orman Endüstri Mühendisliği (OEM) ve Peyzaj Mimarlığı (PM) mesleğini seçecek olan öğrencilerin bu meslek dalları hakkında önceden bilgi sahibi olmaları ve istenilen özellikleri kendi bünyelerinde ne düzeyde taşıyor olduklarını belirlemeleri, diğer meslek dallarında, olduğu gibi oldukça önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Bölüm seçim öncesi ve mezuniyet sonrası oluşan düşünce farklılıklarının belirlenmesi ve gelecekte bu meslekleri seçecek olanlara yol gösterilmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmada her üç bölümünde tercihi ne neden olabilecek faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. Materyal ve Yöntem

Orman Fakülteleri bünyesinde yer alan Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığı bölümleri son sınıf öğrencilerinin bölüm seçimlerinde etkili olan faktörler, bazı demografik özellikler, öğrencilerin bölümleri hakkındaki düşünceleri ve mezuniyet sonrası iş bulma konusundaki değerlendirmeleri hazırlanan anket formu yardımıyla elde edilmiştir. Anket çalışması her fakültede bir araştırmacı yardımıyla öğrenciler ile yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur. Çalışma kapsamına cevaplanması gereken anket sayısı hesaplanırken, söz konusu fakültelerin 2004-2005 eğitim öğretim yılında son sınıflarında okuyan toplam 1085 öğrenci dikkate alınarak aşağıdaki formül yardımıyla hesaplanmıştır.

$$n = \frac{Z^2 \cdot N \cdot P \cdot Q}{N \cdot D^2 + Z^2 \cdot P \cdot Q} \quad (\text{Dorman at all, 1990})$$

formülde; n : Örnek büyüklüğü (1085), Z² : Güven katsayısı (% 95'lik güven katsayısı 1,96 alınmıştır), P : Ölçmek istediğimiz özelliğin evrende bulunma ihtimali

(Çalışmamızın çok amaçlı olmasından dolayı bu oran % 50 alınmıştır), Q : 1-P, D : Kabul edilen örnekleme hatası (%5) şeklinde ele alınmıştır. %95 güven düzeyi için örnek büyüklüğü hesaplanmış ve yapılması gereken minimum anket sayısı 284 bulunmuştur. Çalışmanın geçerliliğinin yükseltilmesi ve geri gelecek anketlerde ortaya çıkabilecek hatalı anketlerin olabileceği düşüncesi ile bu sayı 550'ye yükseltilmiş ve fakültelerin öğrenci sayılarına göre ağırlıklı bir dağılım yapılarak anketler uygulanmıştır. Elde edilen anketlerin 14 tanesi değerlendirme dışında tutularak toplam 536 adet anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Bölüm seçimlerinde fakülteler arasında bir ilişkinin var olup olmadığı ve mezun olduktan sonra öğrencilerin iş bulabilme konusunda ne gibi beklenti içerisinde olduklarının belirlenebilmesi amacıyla verilere Ki-kare testi uygulanmıştır ayrıca veriler SPSS paket programında değerlendirilmiş ve çapraz Tablolar yardımıyla sunulmuştur.

4. Bulgular ve Tartışma

Çalışma kapsamında fakülteler genelinde ve bölümler düzeyinde anket uygulanan öğrenci sayılarının dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Dokuz üniversitede yer alan fakültelerin tamamında OM bölümü, beş fakültede OEM bölümü ve dört fakültede ise PM bölümleri mezun öğrenci verebilecek durumdadır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %72'si erkek, %28'i de bayandır. Öğrencilerin %48.7'si OM bölümünde, %36'sı OEM ve %15.3'ü de PM bölümünde okumaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerinden biri olan yaş dağılımları incelendiğinde tüm öğrencilerin yaş ortalaması 22.4 olarak bulunmuştur. Erkeklerde yaş ortalaması 22.6, bayanlarda ise 21.9 olarak tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türünün okudukları bölümlere göre dağılımları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışmaya katılan öğrencilerin üniversite, bölüm ve cinsiyete göre dağılımları

Üniversiteler Bölmeler		KTÜ	İÜ	AİBÜ	ZKÜ	GÜ	AÜ	KÜ	KSÜ	SDÜ	Toplam	
											Sayı	Yüzde
Orman Mühendisliği	Erkek	29	36	20	19	22	15	22	19	17	199	37.1
	Bayan	10	13	6	6	2	5	7	5	8	62	11.6
Orman Endüstri Mühendisliği	Erkek	61	34	21	21	-	21	-	-	-	158	29.5
	Bayan	12	16	4	2	-	1	-	-	-	35	6.5
Peyzaj Mimarlığı	Erkek	10	5	4	10	-	-	-	-	-	29	5.4
	Bayan	10	23	11	9	-	-	-	-	-	53	9.9
Toplam		132	127	66	67	24	42	29	24	25	536	100

Tablo 2. Öğrencilerin mezun oldukları lise türünün bölümlere göre dağılımı

Mezun Olunan Lise Türü	OM	OEM	PM	Toplam	
				Sayı	Yüzde
Düz lise	195	122	34	351	65.5
Endüstri meslek lisesi	8	5	2	15	2.8
Teknik lise	-	2	-	2	0.4
Anadolu lisesi	16	19	14	49	9.1
Fen lisesi	2	2	1	5	0.9
İmam hatip lisesi	4	-	1	5	0.9
Ticaret lisesi	-	1	-	1	0.2
Sağlık meslek lisesi	-	17	13	30	5.6
Diğer	36	25	17	78	14.6
Toplam	261	193	82	536	100

Tablo 2 incelendiğinde orman fakülteleri son sınıf düzeyinde okuyan öğrencilerin %65.5'inin düz lise mezunu olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin %14.6'sı diğer başlığı altında yer alan kız meslek lisesi, Anadolu otelcilik turizm ve meslek lisesi, Anadolu öğretmen lisesi, mesleki teknik eğitim merkezi gibi liselerden mezun olan öğrencilerden

oluşmaktadır. Anadolu lisesi mezunu olan öğrencilerin oranı %9.1, sağlık lisesi mezunu olan öğrencilerin oranı ise %5.6 düzeyindedir. Düz liseden mezun olan öğrencilerin %55.6'sı OM, %34.8'i OEM ve %9.6'sı de PM bölümünde okumaktadır.

Mezun olunan okullar üzerine araştırmacıların yaptıkları farklı çalışmalar bulunmaktadır. Türker'in 2002 yılında yaptığı çalışmada KTÜ Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü öğrencilerin %86.25'inin düz liseden mezun olduğu belirlenmiştir (Türker, 2002).

Erdoğan ve arkadaşları tarafından Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakülteleri öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada mezun olunan lise türü %45.1 oranında meslek lisesi, %37.6 oranında da düz lise olarak belirlenmiştir (Erdoğan ve ark., 2005).

Sağlık Meslek Lisesinden mezun olarak Orman Fakültelerinde okuyan toplam 30 öğrenciden hiçbirisi OM bölümünü tercih etmemiştir. Bu öğrencilerin %56.7'si OEM'yi, %43.3'ü ise PM'yi tercih etmişlerdir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin anne veya babalarının hangi işle meşgul oldukları araştırılmış ve sonuçlar Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin anne veya babalarının meşgul oldukları işler

Anne veya Babanın Yaptığı İş	Anne	Baba	Toplam	
			Sayı	Yüzde
Kamu Sektöründe Çalışmaktadır	32	117	149	13.9
Özel Sektörde Çalışmaktadır	15	162	177	16.5
Ev Hanımı	420	-	420	39.2
Emekli	58	190	248	23.1
Herhangi Bir İşte Çalışmıyor	4	48	52	4.9
Vefat Etmiş	7	19	26	2.4

Tablo 3 incelendiğinde çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin %78.4'ünün ev hanımı olduğu bulunmuştur. Bunu %10.8 oranında emekli anneler takip etmektedir. Son sınıf düzeyindeki öğrencilerin babalarının meslekleri incelendiğinde %35.4 oranında emekli, %30.2 oranında özel sektör, %21.8 oranında kamu sektörü çalışanı, %9 oranında işsiz ve %3.5 oranında da vefat etmiş olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda orman fakültelerinde okuyan öğrencilerin çok büyük bir bölümü düşük ya da orta sınıf gelir grubuna ait ve kamuya bağımlı devlet memuru yapısındaki ailelerden gelmektedir. Çalışma kapsamındaki orman fakültelerinde okuyan öğrenci babalarının %12.5'inin, annelerinin ise %79.1'inin çalışmadığı görülmektedir.

Öğrencilerin ailelerinin meslekleri bölümlere göre değerlendirildiğinde OM öğrencilerinin babaları %35.6 oranında emekli, %27.2 oranında özel sektör çalışanı ve

%24.1 oranında da kamu sektör çalışanı olarak bulunmuştur. OEM'de okuyan öğrencilerin babaları %35.2 oranında emekli, %29 oranında özel sektör çalışanı ve %20.2 oranında da kamu sektörü çalışanı olduğu tespit edilmiştir. PM öğrencilerinin babalarının meslekleri incelendiğinde %42.7'si özel sektör çalışanı, %35.4'ü emekli ve %18.3'ü de kamu sektörü çalışanı olarak tespit edilmiştir. PM'de okuyan öğrencilerden babası herhangi bir işte çalışmayan öğrenci bulunmamaktadır.

Öğrencilerin kardeş sayıları ele alındığında çalışmaya katılan öğrencilerin %2.8'inin ailelerinin tek çocukları oldukları belirlenmiştir. Ailede 4 kişi olanların oranı %36'dır. Yani katılımcı öğrencilerin %36'sının bir kardeşi vardır. İki kardeşi olanların oranı %29.3'dür. üç kardeş olanların oranı ise %17.7 olarak bulunmuştur. Çalışma sırasında tespit edilen 7-13 arasında kardeş sayısına sahip olanların oranı ise %14.2'dir.

Son sınıf düzeyindeki öğrencilerin, öğrencilik dışında bir işte çalışıp çalışmadıkları sorgulanmış ve OM bölümü öğrencilerinin %10.9'unun bir işte çalışmakta olduğu belirlenmiştir. OEM bölümü öğrencileri içerisinde bu oran %14.5'e yükselmektedir. PM'de ise okul dışında bir işte çalışanların oranı %13.6'dır. Tüm öğrenciler ele alındığında çalışanların oranı %12.6 düzeyindedir. Öğrencilerin okul dışında bir işte çalıştıkları ortalama çalışma saati en çok günlük ortalama 3 saat olarak tespit edilmiştir. Bunun yanında günlük 5 saat çalışanlar ikinci sırada tespit edilmişlerdir.

Öğrencilerin yaz döneminde çalışıp çalışmadıkları sorgulandığında OM öğrencilerinin %51.5'i bir işte çalışırken, OEM öğrencilerinde çalışanların oranı %52.9'a ve PM'de ise bu oran %55'e yükselmektedir. Tüm öğrenciler ele alındığında yaz döneminde çalışan öğrencilerin oranı %52.6 olarak tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %80.6'sı 4 yıllık dönemde en az bir defa alttan ders aldıklarını bildirmişlerdir. Alttan ders alan bu öğrencilerin %47.2'si OM, %37.1'i OEM ve %15.7'side PM'de okumaktadır. Öğrencilerin alttan aldıkları ders sayısına bakıldığında en çok 2 ders aldıkları görülmektedir. Bunu sırasıyla 1, 3 ve 4 ders izlemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %53.7'si bölümlerinde aldıkları eğitimi yeterli bulmaktadır. OM öğrencilerinin %59.8'i eğitimi yeterli bulurken, OEM öğrencilerinde eğitimi yeterli bulmayanların oranı yeterli bulunanlardan daha fazla olarak tespit edilmiştir (%52.6). PM'de verilen eğitimi yeterli bulunanların oranı %52.4'dür.

Üniversitelere göre öğretim üyelerinin verdiği eğitim ile ilgili yapılan Ki-kare testi sonuçlarına göre, üniversiteler arasında istatistikî olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p < 0.05$). Aynı şekilde 3 farklı bölüme göre öğretim üyelerinin verdiği eğitime ait Ki-kare sonuçlarına göre de anlamlı bir fark görülmemektedir ($p < 0.05$).

Eğitimin niteliği üzerine Gedik ve arkadaşları tarafından 2006 yılında KTÜ ve AİBÜ Orman Fakültelerinden mezun olmuş orman endüstri mühendisleri üzerinde yapılan bir araştırmada, mezun olan orman endüstri mühendislerinin lisans döneminde güncel konuların yeterli düzeyde verilmediği vurgulanmıştır. Lisans döneminde verilen eğitim %45,9 oranında yetersiz, %44,3 oranında ne yeterli ne yetersiz ve %9,8 oranında da yeterli olduğu bulunmuştur. Ayrıca, AİBÜ'de yeterli diyenlerin oranı %4,5 iken KTÜ'de bu oran %12,8'dir (Gedik, 2006).

Son sınıf düzeyindeki öğrencilerin mezun olduktan sonra yüksek lisans yapmak isteyip istemedikleri sorgulandığında öğrencilerin %46.3'ü evet cevabını vermiştir. PM öğrencilerinin %59.3'ü yüksek lisans yapmayı düşünmektedir. OM bölümünde yüksek lisans yapmak isteyenlerin oranı %45.7 iken OEM'de bu oran %42.9'dur.

Son sınıf öğrencilerinin yüksek lisans konusundaki düşünceleri yapılan Ki-kare testi ile incelenmiş ve üniversitelere göre öğrencilerin düşünce düzeylerinde istatistikî olarak anlamlı bir fark bulunmazken ($p < 0.05$), bölümlere göre anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Orman fakültesi öğrencilerinin bölüm seçiminde etkili olan faktörler incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerinin bölüm seçiminde etkili olan faktörlerin analizi

Bölüm Seçiminde Etkili Olan Faktörler	OM	OEM	PM	Toplam	
				Sayı	Yüzde
Kendi isteği	70	69	45	184	34.3
Ailenin isteği	37	16	4	57	10.6
Puanının yetmesi	91	54	14	159	29.7
Programı tanınması	6	6	2	14	2.6
Arkadaşlarının tavsiyesi	4	4	2	10	1.9
Diğer etmenlerin etkisi	53	44	15	112	20.9

Tablo 4 incelendiğinde OM öğrencilerinin %34.9'u bölümü puanları yettiği için, bir diğer anlamda zorunlu olarak seçtiklerini belirtmişlerdir. Kendi isteği ile OM bölümünü seçen öğrencilerin oranı %26.8'dir. OEM bölümü öğrencilerinin %35.8'i bölümü kendi istekleri ile seçerken, %28'i puanı yettiği için zorunlu olarak seçim yaptıklarını belirtmişlerdir. PM bölümünde kendi isteği ile seçim yapan öğrenci oranı %54.9'dur. Puanı yettiği için seçenlerin oranı ise %17.1 seviyesindedir.

Tüm öğrenciler göz önüne alındığında bölümü kendi isteği ile seçenlerin oranı %34.3, puanı yettiği için seçenlerin oranı %29.7 düzeyindedir. İkamet ettikleri şehir-ve yakınlık, yeterli eğitim alabileceklerine inanmaları ve yeterli akademik kadroların varlığına inanmaları gibi nedenler ile yapılan tercih düzeyi ise %20.9 seviyelerindedir.

2004'de Akyüz ve arkadaşları tarafından KTÜ Orman Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, katılımcıların %64.7'sinin buldukları bölümü tesadüfen seçtikleri, %58.8'inin boşta kalmamak için ve %44.7'sinin de ailelerinin isteği doğrultusunda bölümü seçtikleri bulunmuştur (Akyüz ve ark., 2004).

Erdoğan ve arkadaşlarının GÜ Eğitim Fakülteleri öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada fakülte ve bölümü tercih etmede etkili olan etkenler olarak en önemli faktörün %42 oranında ideallerindeki mesleği seçtikleri, %35.6 oranında istediği

bölüme puanı yetmeyip puanının yettiği bölümü seçtikleri ve %6.1 oranında da bir rehber doğrultusunda tercih yaptıkları tespit edilmiştir (Erdoğan ve ark., 2005).

Şencan ve Ordun tarafından 2000 yılında İÜ İşletme Fakültesi öğrencilerine yapılan bir çalışma sonucunda öğrencilerin tercih yaparken başlıca üç faktörü dikkate aldıkları bulunmuştur. Eğitimin kalitesi %33.38'lik bir yüzde ile ilk sırada yer alırken bunu %22.04 ile mezunların kolay iş bulması seçeneği ve %20.44 ile eğitimin İngilizce veriliyor olması izlemektedir (Şencan ve Ordun, 2000).

Koç'un 1991 yılında KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, kendi ilgi ve yeteneklerine göre bölüm tercihi yapanların oranı %31, bölümü sevdiği için seçenlerin oranı %13.5, iş bulma imkanı iyi olduğu için seçenlerin oranı %11.3, ailesi istediği için seçenlerin oranı ise %8 olarak tespit edilmiştir. Aynı araştırmada katılımcıların %90'ı yöneldiği mesleği tanıdıklarını vurgulamışlardır (Koç, 1991).

Kaya tarafından 1996 yılında ZKÜ birinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, bölüm tercihi yapılırken öğrencilerin yaklaşık %33'ünün mesleği kendi istek, yetenek ve ihtiyaçlarına uygun olduğu için, yine yaklaşık %33'ünün ise kazanabilecekleri bir bölüm olduğu için seçtikleri tespit edilmiştir (Kaya, 1996).

OM bölümü öğrencilerinin bölüm seçiminde etkili olan faktörler üniversitelere göre değerlendirilmiş ve değerlendirme sonuçları Tablo 5'de gösterilmiştir.

Bölümlerini kendi isteğiyle seçen OM öğrencilerinde en yüksek oran %21.4 ile KTÜ'dedir. Bunu %18.6 ile İÜ izlemektedir. Ailesinin isteği ile bölüm seçiminde de KTÜ %21.6 ile ilk sırada yer almaktadır. Ailesinin isteğinin en az etkili olduğu üniversite %2.7 ile KSÜ'dür. Puanı yettiği için OM'yi seçen öğrencilerin %24.2'si İÜ'de %13.2'side KTÜ'de okumaktadır.

Tablo 5. Üniversitelere göre OM öğrencilerinin bölüm seçimini etkileyen unsurlar

Üniversiteler Etmenler	KTÜ	İÜ	AİBÜ	ZKÜ	KÜ	KSÜ	SDÜ	GÜ	AÜ	Toplam	
										Sayı	Yüzde
Kendi isteği	15	13	3	8	3	4	7	9	8	70	26.8
Ailenin isteği	8	5	2	3	4	1	3	6	5	37	14.2
Puanının yetmesi	12	22	8	10	10	7	10	5	7	91	34.9
Programı tanınması	-	1	-	-	-	1	2	2	-	6	2.3
Arkadaşlarının tavsiyesi	1	-	1	-	-	-	1	-	1	4	1.5
Diğer etmenlerin etkisi	3	8	12	4	7	7	6	2	4	53	20.3

OEM bölümü öğrencilerinin bölüm seçiminde etkili olan faktörlerin üniversitelere göre değerlendirme sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Üniversitelere göre OEM öğrencilerinin bölüm seçimini etkileyen unsurlar

Üniversiteler Etmenler	KTÜ	İÜ	AİBÜ	ZKÜ	KSÜ	Toplam	
						Sayı	Yüzde
Kendi isteği	31	15	7	7	9	69	35.8
Ailenin isteği	8	3	2	2	1	16	8.3
Puanının yetmesi	20	16	4	6	8	54	28.0
Programı tanınması	2	3	-	1	-	6	3.1
Arkadaşlarının tavsiyesi	1	-	2	1	-	4	2.1
Diğer etmenlerin etkisi	11	13	10	7	3	44	22.8

Kendi isteğiyle OEM bölümünü seçen öğrencilerin %44.9'u KTÜ'de okumaktadır. Bunu %21.7 ile İÜ, %13 ile KSÜ izlemektedir. Puanı yettiği için OEM bölümünü seçen öğrencilerin üniversitelere göre dağılımında %37.1 ile KTÜ ilk sırada yer almakta ve bunu %29.6 ile İÜ, %14.8 ile KSÜ, %11.1 ile ZKÜ, %7.4 ile AİBÜ izlemektedir.

PM bölümü öğrencilerinin bölüm seçiminde etkili olan faktörler üniversitelere göre değerlendirme sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Üniversitelere göre PM öğrencilerinin bölüm seçimini etkileyen unsurlar

Üniversiteler Etmenler	KTÜ	İÜ	AİBÜ	ZKÜ	Toplam	
					Sayı	Yüzde
Kendi isteği	10	17	8	10	45	54.9
Ailenin isteği	2	-	-	2	4	4.9
Puanının yetmesi	2	6	2	4	14	17.1
Programı tanınması	-	-	2	-	2	2.4
Arkadaşlarının tavsiyesi	1	1	-	-	2	2.4
Diğer etmenlerin etkisi	5	4	3	3	15	18.3

PM öğrencilerinin bölüm seçiminde kendi isteği ile bu bölümü seçen öğrencilerin %37.8'i İÜ, %22.2'si KTÜ, %22.2'si ZKÜ ve %17.8'i AİBÜ'de okumaktadır. Puanı yettiği için bu bölümü seçen öğrencilerde İÜ %42.9 ile ilk sırada yer almaktadır.

Bölüm seçiminde etkili olan faktörlerin farklı üniversitelerde okuyan öğrencilerde ne düzeyde bir benzerliğe sahip oldukları yapılan Ki-kare testi sonucunda 9 farklı fakülte öğrencileri arasında herhangi bir farkın olmadığı belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Bölüm seçiminde etkili olan faktörlerin benzerlik gösterip göstermediği yapılan Ki-kare testi sonucunda incelenmiş ve bölüm seçiminde bir farklılığın olmadığı bulunmuştur ($p<0,05$).

Son sınıf düzeyinde okuyan orman fakültesi öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilme konusundaki düşüncelerinin analizi Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilme konusundaki düşünceleri

Düşünceler	OM	OEM	PM	Toplam	
				Sayı	Yüzde
İş bulabileceğime inanıyorum	98	114	40	252	47.0
İş bulamayacağım korkusundayım	83	40	21	144	26.9
Öğrenciyken işimi buldum	7	14	6	27	5.0
Kamuda çalışmak istiyorum	35	13	10	58	10.8
Ailemin işine devam edeceğim	8	9	2	19	3.5
Kendi özel işimi kurmak istiyorum	30	3	3	36	6.7

Tablo 8 incelendiğinde çalışmaya katılan öğrencilerin %47'si iş bulabileceğine inanmaktadır. İş bulamayacağını düşünen öğrencilerin oranı ise %26.9'dur. Kamu sektöründe çalışmak isteyenlerin oranı %9.3, öğrenciyken işini bulanların oranı ise %3.7 olarak bulunmuştur. Kendi işini kurmak isteyenlerin oranı %6.7 düzeyinde bulunmaktadır.

OM öğrencilerinin %37.5'i iş bulabileceğine inanmaktadır. Bunun yanında OEM'de iş bulabileceğine inanan öğrencilerin oranı %59.1'dir. PM'de iş bulabileceğine inanan öğrencilerin oranı da %48.8 olarak tespit edilmiştir. Kamu sektöründe çalışmak isteyenlerin başında OM öğrencileri gelmektedir. Bu yargı PM ve OEM öğrencileri arasında yaklaşık olarak eşit ağırlıkta çıkmışlardır. İş bulamayacağı korkusunda olan öğrencilerin %57.6'sı OM bölümünde, %27.8'i OEM bölümünde ve %14.6'sı da PM bölümünde okumaktadır.

Girginer ve Uçkun'un Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin İşletme (normal öğretim ve ikinci öğretim) bölümü öğrencileri üzerinde yaptıkları bir araştırmada öğrencilerin %39.1'i kendi işlerini kurmada gerekli fırsatları yaratma yeteneğine sahip olduklarını düşünmektedirler. Yine öğrencilerin kendilerini, mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemeleri gerektiği düşüncesine %36.4 oranında katılmadıkları, %44.1 işletme bölümü mezunlarının asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamaları gerektiği düşüncesine sahip oldukları belirtilmiştir. Ayrıca öğrencilerin %45'i mezunların mutlaka girişimci olmaya odaklanmaları gerektiğini

düşünürken, %41.4'ü de asla özel sektörde çalışmanın planlanmaması görüşüne karşı çıkmaktadır (Girginer ve Uçkun, 2004).

Şencan ve Orkun'un çalışmasına göre İÜ İşletme Fakültesi öğrencilerinin mezun olduktan sonra özel sektörde çalışmayı istedikleri anlaşılmaktadır. Bu durum program, cinsiyet ve sosyo-ekonomik duruma göre yapılan dağılımda da değişmemektedir. Kamu sektöründe çalışmak isteyenlerin oranı %4'ler civarında bulunmuştur (Şencan ve Orkun, 2000).

Öğrencilerin mezun olduktan sonra iş bulabilmeleri konusundaki düşünce farklılıkları yapılan Ki-kare testi sonucu ile incelenmiş ve iş bulabilme konusunda üniversitelere göre anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($p>0,05$).

OM bölümü öğrencilerinin mezuniyetten sonra iş bulma konusundaki düşünceleri üniversitelere göre değerlendirilmiş ve değerlendirme sonuçları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Üniversitelere göre OM öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilmeleri hakkındaki düşünceleri

Üniversiteler Düşünceler	KTÜ	İÜ	AİBÜ	ZKÜ	KÜ	KSÜ	SDÜ	GÜ	AÜ	Toplam	
										Sayı	Yüzde
İş bulabileceğime inanıyorum	17	20	4	11	8	7	9	9	10	95	36.4
İş bulamayacağım korkusundayım	11	14	8	7	11	5	11	7	6	80	30.7
Öğrenciyken işimi buldum	1	-	-	2	-	-	-	-	1	4	1.5
Kamuda çalışmak istiyorum	7	6	2	2	2	5	3	2	3	32	12.3
Ailemin işine devam edeceğim	-	1	3	-	1	-	-	-	-	5	1.9
Kendi özel işimi kurmak istiyorum	3	8	9	3	3	3	6	5	5	45	17.2

Üniversitelere göre OM bölümü öğrencileri mezun olduktan sonra iş bulma konusunda, iş bulabileceğine inanların %21.1'i İÜ, %17.9'u da KTÜ'de okumaktadır. Bu iki üniversitenin daha köklü ve yerleşik bir eğitim öğretim faaliyeti içinde olduğu göz önüne alınırsa öğrencilerin diğer üniversite öğrencilerinden daha şanslı olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca OM öğrencilerinin iş bulamayacakları endişesinin diğer bölümlerden daha fazla olduğu söylenebilir.

Kamu sektöründe çalışmak isteyen öğrencilerin en fazla oranda yer aldığı ilk iki üniversite KTÜ ve İÜ'dür. Mezun olduktan sonra kendi özel işini kurmak isteyen öğrencilerin %20'si AİBÜ, %17.8'i İÜ'de okumaktadır. AİBÜ öğrencilerinin daha girişimci bir özelliğe sahip oldukları söylenebilir.

Türker tarafından yapılan araştırmada, KTÜ Orman Fakültesi öğrencilerinin %37'sinin uzun süre iş bulabileceklerine inanmadıkları, %27'sinin ise bilgisayar, yabancı dil gibi destekleyici eğitimden sonra farklı bir meslekte iş bulabileceklerine

inandıkları ve %13'lük bir kısmında orman mühendisliği mesleğine olan ihtiyaçtan iş bulabileceklerine inandıkları tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmada ise son sınıf düzeyindeki OM öğrencilerin %36.4'ünün iş bulabileceklerine inandıkları, %30.7'sinin ise iş bulamama korkusu içinde oldukları tespit edilmiştir. Burada öğrencilerin sadece kendi mesleklerinde değil başka mesleklerde de iş bulabilecekleri kanaati içinde oldukları söylenebilir (Türker, 2002).

OEM bölümü öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilme konusundaki düşünceleri üniversitelere göre değerlendirilmiş ve sonuçları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Üniversitelere göre OEM öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilmeleri hakkındaki düşünceleri

Üniversiteler Düşünceler	KTÜ	İÜ	AİB Ü	ZKÜ	AÜ	KSÜ	Toplam	
							Sayı	Yüzde
İş bulabileceğime inanıyorum	39	33	12	14	-	-	112	58.0
İş bulamayacağım korkusundayım	18	8	6	2	3	-	37	19.2
Öğrenciyken işimi buldum	4	2	3	1	-	1	11	5.7
Kamuda çalışmak istiyorum	3	-	3	-	3	-	9	4.7
Ailemin işine devam edeceğim	3	2	-	1	-	-	6	3.1
Kendi özel işimi kurmak istiyorum	6	5	1	5	1	-	18	9.3

Orman endüstri mühendislerinin mezun olduktan sonra iş bulma konusundaki düşüncelerinde KTÜ öğrencilerinin %34.8'i, İÜ öğrencilerinin %29.5'i, ZKÜ öğrencilerinin %12.5'i ve AİBÜ öğrencilerinin de %10.7'si iş bulabileceklerine inanmaktadırlar. İş bulamayacağı endişesi içinde olan öğrencilerin en çoğu %48.6 ile KTÜ'de ve ikinci sırada da %21.6 ile İÜ'de okumaktadır. Bunun yanında kendi işini kurmak isteyen öğrencilerin de en fazla KTÜ ve İÜ'de okumakta olduğu görülmüştür.

OEM öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerine göre iş bulabilme konusunda daha çok kendilerine güvendikleri söylenebilir. Bunda OEM mezunlarının özel sektörde çalışma imkânının olması ve orman endüstrisi sektörünün gelişim içinde olmasının büyük payının olduğu bir gerçektir.

PM bölümü öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilme konusundaki düşünceleri üniversitelere göre değerlendirilmiş ve sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Üniversitelere göre PM öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulabilmeleri hakkındaki düşünceleri

Üniversiteler Düşünceler	KTÜ	İÜ	AİBÜ	ZKÜ	Toplam	
					Sayı	Yüzde
İş bulabileceğime inanıyorum	8	14	8	9	39	47.6
İş bulamayacağım korkusundayım	3	11	2	4	20	24.4
Öğrenciyken işimi buldum	2	2	1	-	5	6.1
Kamuda çalışmak istiyorum	4	-	2	3	9	11.0
Ailemin işine devam edeceğim	-	-	-	1	1	1.2
Kendi özel işimi kurmak istiyorum	3	1	2	2	8	9.8

PM bölümü öğrencilerinden mezun olduktan sonra iş bulabileceklerine inananların %35.9'i İÜ, %23.1'i ZKÜ ve 20.5'i de KTÜ ve AİBÜ'de okumaktadır. İş bulamayacağı korkusunda olan öğrencilerin en yüksek oranı %55 ile İÜ'de okumaktadır. İÜ öğrencilerinden hiçbiri kamu sektöründe çalışmak istememektedir.

İş bulabilme konusunda oluşan beklentilerin fakülteler düzeyinde nasıl bir benzerliğe sahip olduğu incelenmiş ve yapılan Ki-kare analizi sonucunda 9 farklı fakülte öğrencileri arasında istatistik olarak herhangi bir farkın olmadığı belirlenmiştir ($p < 0.05$).

5. Sonuçlar ve Öneriler

Orman fakülteleri son sınıf öğrencilerinin bölüm tercihlerini etkileyen faktörlerin tespitine yönelik olarak, 9 üniversitede toplam 19 bölümde (9 OM Bölümü, 6 OEM Bölümü ve 4 PM Bölümü), 386'sı erkek ve 150'si kız olmak üzere 536 öğrenci üzerinde yüz yüze görüşme yöntemi yardımıyla anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin %65.5'ini düz lise mezunu öğrenciler oluşturmaktadır. Düz lise mezunu öğrenciler içerisinde OM'yi seçen öğrencilerin oranı %74.7 düzeyindedir.

Özel sektörde çalışan aile bireylerinin oldukça düşük düzeyde olduğu öğrenciler arasında kamu kesiminde istihdam edilen aile büyükleri ön planda yer almaktadır. Bu sonuç dolaylı yoldan orman fakültelerini tercih eden öğrencilerin genellikle düşük gelir grubuna sahip mütevazı aile yapısı içerisinde geldiklerini göstermektedir. Bölümler genelinde yapılan değerlendirme sonucunda ise özel sektör ağırlıklı ailelerin özellikle PM bölümünde yoğunlaştığı görülmektedir.

Son sınıf öğrencilerinin eğitim-öğretim dönemlerinde herhangi bir işte çalışma düzeyleri oldukça düşükken yaz döneminde bu oran %52.6'ya yükselmektedir. Bunda aile gelirlerinin düşük olmasının etkisinin olduğu düşünülebilir.

Alınan eğitimi %53.7 oranındaki öğrenci grubu yeterli bulurken bu oran OEM bölümünde %46.6, PM bölümünde %52.4 ve OM bölümünde de %59.8 olarak bulunmuştur. Üniversitelere bakıldığında verilen eğitimi en başarılı bulan üniversite GÜ'dür. Bunu sırasıyla AÜ, KSÜ, SDÜ, AİBÜ izlemektedir.

Öğrencilerin bölüm seçimlerinde iki temel faktör ön plana çıkmaktadır. Bölümlerini kendi isteği ile seçen öğrencilerin oranı %34.3 düzeyinde iken zorunlu olarak yani puanları yettiği için seçen öğrencilerin oranı ise %29.7'dir. Peyzaj mimarlığı bölümü, kendi istekleri ile tercih eden öğrenciler bakımından ilk sırada yer alırken, OM bölümü kendi isteği ile tercih edilme düzeyinde üç bölüm içerisinde son sırada yer almaktadır.

Bu araştırmada elde edilen bulgulardan lise öğrencilerinin meslek seçiminde kararsızlık düzeylerinin genel olarak düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda öğrencilerin bölümler hakkında daha önce bilgi sahibi oldukları ya da bir danışmandan yardım aldıkları sonucuna varılabilir. Ayrıca, anne ve babaların beklentileri doğrultusunda, çocukların gelecek endişesi olmadan bölüm seçimi yaptıkları ve tercihlerini bu kriter üzerine odakladıkları görülmektedir.

Üniversite sınavı ve tercihten önce öğrencilerin kendi yetenek ve ilgilerini tam olarak tanımaları ve o yönde hazırlanmaları uygun meslek seçiminde etkili olacaktır. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre seçecekleri mesleklerde yetişmeleri onların başarı düzeylerini arttıracak, ülke kalkınmasına katkı sağlayacaktır.

Mezun olan öğrencilerin büyük bir bölümü iş bulabileceğine inanmaktadır. Bölümler içerisinde OEM öğrencileri diğer bölümlere göre çok daha umutlu ve kendilerinden emin bir yapı sergilemektedirler. OM bölümünde kamu ağırlıklı bir iş beklentisi bulunmaktadır. Bu yüzden daha fazla karamsar bir yapı içindedirler.

İleride bu konuda yapılacak çalışmalarda öğrencilerin hangi üniversiteyi ve bölümü neden seçtikleri, tercihten önce üniversiteler ve bölümler hakkında kendilerinin herhangi bir ön bilgiye sahip olup olmadıkları da araştırılmalıdır.

Bölümlerine gelen öğrencilerin ilk sınıftan itibaren izlenerek ilgi alanlarının tespitinin yapılabilmesi için iyi bir danışmanlık sistemi oluşturulmalıdır. Bu sistem ile öğrencilerin eğilimleri belirlenmeli ve danışmanlar tarafından yönlendirilmeleri sağlanarak kendilerine güvenmeleri artırılmalıdır.

Öğrencilerin eğitimden aldıkları tatmin düzeyini artırmak amacıyla fakültelerin, niteliklerinin artırılarak, uygulamaya daha fazla önem veren, öğrencilerin özgüvenlerini arttıran, bilgi teknolojilerine daha fazla destek veren bir eğitim öğretim programına ulaştırılması sağlanmalıdır.

Üniversitelerde ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilere burs ve kredi gibi ekonomik kaynak imkânları yaratmanın yanında bu öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere ücretsiz katılımı sağlanabilir. Böylece öğrencilerin başarılı olmaları, çevre ile daha yapıcı ve anlamlı ilişkiler kurmaları sağlanmış olur.

Artık iş güvencesinden çok, sağlanan maddi ve sosyal imkânların ön plana çıktığı anlaşılmaktadır.

Kaynaklar

- Akyüz, İ., Duran, A., Karakuş, B., Alıcı, Y., 2004.** Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Üçüncü ve Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Eğitim Öğretim Üzerine Düşünceleri, V. Ulusal Orman Fakülteleri Öğrenci Kongresi Bildiriler Kitabı, 2. cilt, Trabzon.
- Bayhan, V., 1997.** Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Dorman J.S., LaPorte R.E., Stone R.A., Trucco M., 1990.** Worldwide differences in the incidence of type 1 diabetes are associated with amino acid variation at position 57 of the HLA-DQ Beta Chain, Proc Natl Acad Sci. USA 87
- Erdoğan, S., Şanlı, H.S. ve Şimşek Bekir, H., 2005.** Gazi Üniversitesi, eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları, *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 13, No: 2, Kastamonu.
- Gedik, T., Batu, C., ve Akyüz, K.C., 2006.** Orman endüstri mühendislerine lisans düzeyinde verilen eğitimin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma (Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi örneği), *Düzce Üniversitesi Ormanlık Dergisi*. Cilt: 2, Sayı: 2, Düzce.
- Girginer, N. Ve Uçkun, N., 2004.** İşletmecilik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Girişimcilğe Bakış Açılar: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama, 3. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, 25-26 Kasım 2004, Eskişehir.
- Kaya, A., 1996.** Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yetenek ve İlgileri ile Eğitimini Aldıkları Mesleklerin Uygunluğunun İncelenmesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- Koç, M., 1991.** Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Meslek Seçimlerine Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- Kuzgun, Y. 2000.** Meslek Danışmanlığı Kuramlar ve Uygulamalar, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara
- Şencan, H. ve Ordun, G., 2000.** İstanbul Üniversitesi işletme fakültesi öğrencilerinin üniversiteye giriş sınav tercihleri ile derslerden duydukları memnuniyet ve mesleki yönelimlerine ilişkin göstergeler, *İ.Ü. İşletme Fakültesi Dergisi*. C: 29, S: 1
- Türker, M.F., 2002.** KTÜ Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Öğrencilerinin Sosyal, Ekonomik, Kültürel ve Demografik Özelliklerinin

Araştırılması, KTÜ Bilimsel Araştırma Projeleri 98.113.001.6 Kod Nolu Projesi Sonuç Raporu, Trabzon.

Yazıcı, E., 2003. (Araştırma Yürütücüsü), Türk Üniversite Gençliği Araştırması, Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara.

URL1. <http://66.102.9.104/search?q=cache:0yIlcvEXnGkJ:dukkandharma.com.tr/V1/Pg/BookDetail/Number/160+%C3%BCniversite+tercihi&hl=tr>

URL2. <http://egitim.milliyet.com.tr/page.asp?PageID=241>

URL3. <http://www.kigem.com/content.asp?bodyID=1160>

URL4. <http://www.insanbul.net/kitap/kisim2.htm>

URL5. <http://66.102.9.104/search?q=cache:iPLAeMFOvzAJ:www.maltepe.edu.tr/haberler/mesleksecimi.doc+b%C3%B6l%C3%BCm+se%C3%A7imi+%C3%BCniversite+etkili+olan+fakt%C3%B6rler&hl=tr>

URL6. <http://www.isletme.istanbul.edu.tr/dergi/nisan2000/5.html>